

Vergaderjaar 2019–2020

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

BB

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 januari 2020

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad van 20 en 21 januari te Brussel. Op 20 januari vindt echter ook de bijeenkomst plaats samen met de Minister-President en verschillende ouders in het kinderopvangtoeslagdossier. Wegens het grote belang dat ik hieraan hecht, zal ik de vergaderingen in Brussel niet kunnen bijwonen. Ik zal hoogambtelijk vervangen worden.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

Geannoteerde agenda t.b.v. Eurogroep en Ecofinraad 20 en 21 januari 2020

Eurogroep

Reguliere samenstelling

IMF Artikel IV Consultatie met de eurozone

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Het IMF zal tijdens de Eurogroep een terugkoppeling geven van de interim-missie van de Artikel IV consultatie met de eurozone, die eind 2019 heeft plaatsgevonden. Het IMF heeft tijdens deze missie gesprekken gevoerd met verschillende Europese instellingen (o.a. met de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank) over de macro-economische verwachtingen voor de eurozone. De bevindingen van de interim-missie worden door het IMF niet openbaar gemaakt.

In het voorjaar volgt nog een missie. Vervolgens zal het IMF op basis van beide missies een rapport opstellen met daarin zijn appreciatie van de macro-economische vooruitzichten en beleidsadviezen om economische en financiële risico's op te vangen. De Eurogroep zal de mogelijkheid krijgen om hierop een reactie te geven tijdens de daaropvolgende Eurogroepvergadering. De consultatie wordt vervolgens in de zomer afgerond met een bespreking in de raad van bewindvoerders van het IMF, waarna ook het rapport gepubliceerd wordt.

Presentatie van de Europese Commissie over haar prioriteiten voor de EMU

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Tijdens de Eurogroep zal de Europese Commissie een presentatie geven over haar prioriteiten voor de Economische en Monetaire Unie (EMU). De Europese Commissie heeft reeds aangegeven belang te hechten aan versterking van de EMU, met specifieke aandacht voor het oprichten van het Begrotingsinstrument voor Convergentie en Concurrentievermogen (BICC), de bankenunie, de kapitaalmarktunie en hervorming van het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM). Nederland is voorstander van versterking van de EMU, mits dit onder de juiste voorwaarden gebeurt. Zo zet Nederland erop in dat het BICC wordt uitgewerkt in lijn met de overeengekomen *term sheets*¹; dat stappen worden gezet om de Europese kapitaalmarktunie te versterken; dat in het kader van de bankenunie de risico's van staatsobligaties beter worden gewogen op bankbalansen en dat er een gezondheidstoets (*asset quality review*, AQR) wordt uitgevoerd op bankbalansen voordat overgegaan wordt tot een Europees depositogarantiestelsel (EDIS); en dat de hervorming van het

¹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/06/14/term-sheet-on-the-budgetary-instrument-for-convergence-and-competitiveness/pdf> en <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/10/10/term-sheet-on-the-budgetary-instrument-for-convergence-and-competitiveness-bicc/pdf>.

ESM in lijn is met de afspraken uit december 2018², juni 2019³ en december 2019⁴.

Presentatie van de Europese Commissie van het voorstel voor de aanbevelingen voor de eurozone 2020

Document: Het voorstel voor de aanbeveling voor de eurozone is te vinden op: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european-semester-euro-area-recommendation_en.pdf

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie heeft op dinsdag 17 december jl. haar voorstel voor de jaarlijkse aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone (eurozone-aanbevelingen) gepubliceerd en zal dit in de Eurogroep aan de Ministers presenteren. Na bespreking van het voorstel in de Eurogroep van februari zal de Europese Raad de (aangepaste) aanbeveling bekrachtigen, waarna de Ecofinraad de aanbevelingen formeel aanneemt.

De Commissie doet dit jaar een voorstel voor aanbevelingen op het gebied van (1) het bevorderen van de economische groei, veerkracht en herbalanceren van onevenwichtigheden, 2) het afbouwen van publieke schulden, verbeteren van de samenstelling van overheidsfinanciën, een ondersteunend begrotingsbeleid in geval van een verslechtering van de vooruitzichten voor de economische groei en het bestrijden van agressieve belastingplanning, 3) het verlagen van lasten op arbeid, versterken van onderwijssystemen en doorvoeren van arbeidsmarkthervormingen, 4) de financiële sector, risicoreductie en het voltooiën van de bankenunie en 5) het vervolmaken van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en de internationale rol van de euro.

Het kabinet onderschrijft de aanbevelingen om de economische groei en weerbaarheid te bevorderen en publieke schulden terug te brengen. De Commissie beveelt landen met overschotten op de lopende rekening van de betalingsbalans, zoals Nederland, aan om actief maatregelen te nemen om de loongroei te bevorderen en investeringen te stimuleren. Nederland neemt dergelijke maatregelen, maar benadrukt dat lonen in Nederland worden bepaald door overleg van sociale partners. Voor het kabinet is van belang dat de aanbevelingen voor de eurozone in lijn zijn met eerder gemaakte afspraken over bijvoorbeeld het versterken van de EMU en het voltooiën van de bankenunie. Hiernaast is het kabinet een sterke voorstander van Europees anti-witwastoezicht en staat het kabinet achter het verder ontwikkelen van de kapitaalmarktunie. Uw Kamer zal binnenkort een brief ontvangen met een kabinetsappreciatie van het herfstpakket, waarvan de eurozone-aanbevelingen deel uitmaken.

Presentatie van de geüpdatete ontwerpbegroting van Portugal

Document: Geactualiseerde ontwerpbegroting 2020 van Portugal, te vinden op: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/2020_dbp_update_pt_en.pdf

Aard bespreking: Gedachtewisseling

² <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/12/04/eurogroup-report-to-leaders-on-emu-deepening/>.

³ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/06/15/economic-and-monetary-union-eurogroup-agrees-term-sheet-on-euro-area-budgetary-instrument-and-revised-esm-treaty/>.

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/eurogroup/2019/12/04/>.

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal een presentatie krijgen van de nieuwe ontwerpbegroting voor 2020 die Portugal op 17 december jl. heeft ingediend. Alle eurozone-lidstaten waren volgens de EU-verordening 473/2013 verplicht om voor 15 oktober 2019 een ontwerpbegroting voor 2020 in te dienen. Portugal had vanwege nationale verkiezingen op 6 oktober een ontwerpbegroting zonder nieuwe maatregelen ingediend. Daarom werden de autoriteiten verzocht een bijgewerkt ontwerpbegrotingsplan in te dienen zodra de nieuwe regering een ontwerpbegrotingswet bij het Portugese parlement heeft ingediend. Dit heeft Portugal op 17 december 2019 gedaan. De opinies van de Europese Commissie ten aanzien van alle ontwerpbegrotingen zijn gepubliceerd op 20 november 2019. De Commissie was in deze opinies kritisch richting onder andere Portugal vanwege de zogeheten risk of non-compliance met de eisen van het preventieve arm van het Stabiliteits- en Groeipact. De Eurogroep heeft in december 2019 een verklaring aangenomen over de ontwerpbegrotingsplannen voor 2020⁵. Uw Kamer is hierover geïnformeerd in het verslag van deze Eurogroep⁶. Over de geactualiseerde ontwerpbegroting van Portugal zal de Commissie nog een opinie publiceren. Daarna zal de Eurogroep hierover een verklaring publiceren.

Inclusieve samenstelling

Opvolging van de Eurotop van december 2019

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De voorzitter van de Eurogroep zal een toelichting geven over de opvolging van de Eurotop van 13 december 2019. Tijdens deze Eurotop hebben de regeringsleiders een verklaring aangenomen⁷ waarin de voortgang wordt verwelkomd die de Eurogroep heeft bereikt ten aanzien van de verdieping van de Economische en Monetaire Unie (EMU), zoals weergegeven in de brief van de voorzitter van de Eurogroep van 5 december 2019⁸. Daarnaast wordt de Eurogroep gevraagd om de werkzaamheden inzake het ESM-hervormingspakket voort te zetten en verder te werken aan het verder versterken van de bankenunie. Wat betreft het Begrotingsinstrument voor Convergentie en Concurrentievermogen (BICC) wordt de Eurogroep uitgenodigd om op basis van de *term sheet* van oktober 2019⁹ spoedig een bijdrage te leveren voor passende oplossingen voor de financiering van het BICC. De omvang van het BICC zal worden bepaald in de context van het Meerjarig Financieel Kader (MFK).

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2019/12/04/eurogroup-statement-on-the-draft-budgetary-plans-for-2020/>.

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/12/16/1verslag-eurogroep-en-ecofin-4-en-5-december-2019>.

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/13/statement-of-the-euro-summit-13-december-2019/>.

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/media/41643/20191205-letter-president-of-the-eurogroup-to-cm.pdf>.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/10/10/term-sheet-on-the-budgetary-instrument-for-convergence-and-competitiveness-bicc/pdf>.

Ecofin

Any other business – Stand van zaken financiële diensten dossiers

Document: 14331/19

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Het voorzitterschap van de Raad voorziet de Ecofinraad zoals gebruikelijk van informatie over de huidige wetgevingsvoorstellen voor financiële diensten.

Werkprogramma Ecofin 2020-I

Document: <https://eu2020.hr/Home/Custom?code=Program>

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De eerste helft van 2020 is Kroatië de voorzitter van de Raad van de Europese Unie. In deze Ecofinraad zal Kroatië het werkprogramma presenteren en aangeven wat de prioriteiten zijn voor het komende half jaar. Het Kroatische voorzitterschap richt zich op een Europa dat ontwikkelt, verbindt, beschermt en internationaal invloedrijk is. In de Ecofinraad zal het Kroatische voorzitterschap voortborduren op relevante discussies die de afgelopen periode hebben plaatsgevonden: versterking van de Economische en Monetaire Unie (EMU), het verder ontwikkelen van de bankenunie en de kapitaalmarktunie, versterking van de douane-unie en eerlijke, moderne en effectieve belastingen. Het volledige programma is te vinden op de website van het Kroatische voorzitterschap.¹⁰

Europees Semester: Herfstpakket

Document: Het volledige Herfstpakket, gepubliceerd door de Commissie op 17 december 2019, is te vinden onder deze link:

https://ec.europa.eu/info/publications/2020-european-semester-autumn-package_en

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Europese Commissie heeft op 17 december 2019 de start van het Europees Semester 2020 ingeluid met de publicatie van drie documenten in het zogenoemde Herfstpakket: de jaarlijkse analyse van groeiprioriteiten van de Europese Unie voor 2020 (Annual Sustainable Growth Survey), het jaarlijkse rapport over het waarschuwingsmechanisme (Alert Mechanism Report) in het kader van de macro-economische onevenwichtigheidsprocedure (MEOP) en het voorstel voor de aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone.

De Ecofinraad neemt de conclusies over de Annual Sustainable Growth Survey (ASGS) en het Alert Mechanism Report (AMR) aan in februari. Met betrekking tot de eurozoneaanbevelingen zal de Eurogroep, na een presentatie van de Commissie in januari, in februari het voorstel bespreken. De Europese Raad bekrachtigt daarna de (aangepaste) aanbeveling, waarna de Ecofinraad deze formeel aanneemt.

¹⁰ <https://eu2020.hr/Home/Custom?code=Program>.

In de ASGS blikt de Commissie vooruit op de belangrijkste economische beleidsuitdagingen voor het komende jaar. In vergelijking met vorig jaar ligt de nadruk op duurzame groei en maatregelen om klimaatverandering tegen te gaan. De volgende prioriteiten zijn door de Commissie geïdentificeerd: 1) duurzaamheid; 2) productiviteit; 3) rechtvaardigheid; 4) stabiliteit. Het kabinet onderschrijft deze prioriteiten en ziet voornamelijk op het gebied van duurzaamheid en productiviteit een grote rol voor innovatie en digitalisering.

In het AMR worden aan de hand van een scorebord met indicatoren mogelijke macro-economische onevenwichtigheden opgespoord en bepaald welke lidstaten onderworpen worden aan nader onderzoek. Deze onderzoeken moeten uitwijzen of en in welke mate de betreffende lidstaten te kampen hebben met macro-economische onevenwichtigheden en in hoeverre deze een risico vormen voor de lidstaten zelf, de Economische en Monetaire Unie, of de Europese Unie als geheel.

De Commissie is voornemens om dit jaar 13 lidstaten nader te onderzoeken om vast te stellen in welke mate zij kampen met onevenwichtigheden. Dit zijn Bulgarije, Kroatië, Cyprus, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Ierland, Italië, Portugal, Roemenië, Spanje, Zweden en Nederland. Dit zijn dezelfde landen als vorig jaar. De resultaten van de diepteonderzoeken worden in het voorjaar van 2020 verwacht. Nederland zal zich blijven inzetten voor het aanpakken van onevenwichtigheden.

De Commissie doet dit jaar een voorstel voor aanbevelingen voor het economisch beleid van de eurozone op het gebied van (1) het bevorderen van de economische groei, veerkracht en herbalancering van onevenwichtigheden, 2) het afbouwen van publieke schulden, verbeteren van de samenstelling van overheidsfinanciën, een ondersteunend begrotingsbeleid in geval van een verslechtering van de vooruitzichten voor de economische groei en het bestrijden van agressieve belastingplanning, 3) het verlagen van lasten op arbeid, versterken van onderwijssystemen en doorvoeren van arbeidsmarkthervormingen, 4) de financiële sector, risicoreductie en het voltooiën van de bankenunie en 5) het vervolmaken van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en de internationale rol van de euro.

Het kabinet onderschrijft de aanbevelingen om de economische groei en weerbaarheid te bevorderen en publieke schulden terug te brengen. De Commissie beveelt landen met overschotten op de lopende rekening van de betalingsbalans, zoals Nederland, aan om actief maatregelen te nemen om de loongroei te bevorderen en investeringen te stimuleren. Nederland neemt dergelijke maatregelen, maar benadrukt dat lonen in Nederland worden bepaald door overleg van sociale partners. Voor het kabinet is van belang dat de aanbevelingen voor de eurozone in lijn zijn met eerder gemaakte afspraken over bijvoorbeeld het versterken van de EMU en het voltooiën van de bankenunie. Uw Kamer zal binnenkort een brief ontvangen met een kabinetsappreciatie van het herfstpakket.

Belastingheffing in de digitale economie

Document: 5109/20

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

In OESO/G20-verband wordt gewerkt aan oplossingen voor de uitdagingen die de digitalisering van de economie meebrengt voor de belastingheffing wereldwijd. De OESO/G20 streven ernaar om consensus

te bereiken over deze oplossingen uiterlijk op de G20-vergadering van november 2020. Het werk bestaat uit twee pijlers.

Pijler 1 gaat over het zoeken naar een gemeenschappelijke aanpak voor het aanpassen van de regels over belastbare aanwezigheid en winsttoerekening in de winstbelasting.

Pijler 2 gaat over het verder onderzoeken en uitwerken van de maatregelen om te waarborgen dat internationaal opererende ondernemingen altijd ten minste een minimumniveau aan winstbelasting betalen.

Voor verdere inhoudelijk informatie over beide pijlers, verwijs ik u naar twee brieven die over de digitaliserende economie naar de Tweede Kamer zijn gestuurd.¹¹ Over deze twee brieven is door de Tweede Kamer een aantal vragen gesteld. De beantwoording van deze vragen is momenteel in voorbereiding.

De Raad zal, wederom, van gedachten wisselen over de manier waarop de Raad mogelijke gemeenschappelijke belangen van EU-lidstaten beter in kaart kan brengen en mogelijk kan borgen. Hierbij valt ook te denken aan de verenigbaarheid van de OESO-voorstellen met het EU-recht. Verder wil het voorzitterschap bezien of EU-lidstaten gemeenschappelijke standpunten hebben ten aanzien van elementen uit de OESO-voorstellen.

Nederland werkt in OESO/G20-verband actief mee aan het zoeken naar oplossingen op basis van beide pijlers die op consensus kunnen rekenen. Dit doet Nederland door actief deel te nemen aan de discussies binnen de (technische) werkgroepen van de OESO, en suggesties aan te dragen die de oplossingen kunnen verbeteren en die kunnen bijdragen aan het bereiken van consensus. De afgelopen periode is in Raadswerkgroepen regelmatig de voortgang in de OESO-discussies besproken en is gesproken over de rol van de EU in dit proces. Daarbij heeft Nederland steeds aangegeven dat de EU vooral meerwaarde kan bieden op het gebied van impactanalyses en het beoordelen van de verenigbaarheid met EU-recht, vooral met het oog op implementatie door EU-lidstaten van mogelijke mondiale afspraken. Waar EU-lidstaten gemeenschappelijke standpunten of belangen zouden hebben, is het eveneens nuttig hierover te spreken. Nederland vindt het belangrijk om mee te werken aan het bereiken van consensus op mondiaal niveau.

European Green Deal – Economische en financiële aspecten

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

Tijdens de Ecofinraad zal de Europese Commissie de economische en financiële aspecten van de Europese Green Deal presenteren. Op 11 december 2019 publiceerde de Commissie een mededeling over de Green Deal.¹² Met de Green Deal zet de Commissie in op een groeistrategie die de EU moet transformeren in een klimaatneutrale en circulaire unie, waarmee Europa concurrerend blijft. De mededeling is opgezet als een routekaart waarin de belangrijkste beleidsvoorstellen en maatregelen om dit doel te realiseren worden aangekondigd. Voorbeelden van Green Deal-aspecten waar de Commissie op in kan gaan tijdens de Ecofinraad zijn het investeringsplan voor een duurzaam Europa, het mechanisme

¹¹ Brief van 10 oktober, Kamerstukken II 2019/20, 32 140, nr. 60, en brief van 14 november, Kamerstukken II 2019/20, 32 140, nr. 63.

¹² https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf.

voor een rechtvaardige transitie, de vernieuwde strategie voor duurzame financiering, het koolstofcorrectiemechanisme voor specifieke sectoren en de herziening van de energiebelastingrichtlijn. Uw Kamer zal via een BNC-fiche nader geïnformeerd worden over de Green Deal mededeling. Hetzelfde geldt voor de nog uit te komen voorstellen die in de mededeling worden aangekondigd.